

Í DAG

**GARANTIMERKI
Á ÖLLUM BJARGINGAR-
AMBOÐUM**

TAÐ finnst ívaleytt einigi hagtöl av nokrum slag, ið kunnu siga frá, hvussu nógvir vanlukkur eru hendar á sjónum, orsakað av óvægjaligum bjargingarumboðum. Tað er ívaleytt soleiðis, at tað gjøgnum árin er komin bjargingarumboð á marknaðin, ið bæði hava verið ófylliggið og skaðilg — Nú gera Norðmenn kortini enda á hesum, ið hvussu er hvat bjargingarvestum viðvikur. Roknað verður við, at bjargingarvestur er fremsta bjargingarumboð, ið til er. Nú sleppur einki slíkt tilfar á marknaðin uttan tað fyrst er gjølla kannað og góðkent av »Sjofartskontoreti«, og ein og hvør kann vera visur i, at tað, hann keypir, svarar til endamálið. Hvat bjargingarvestum viðvikur, skulu teir uppfylla sjeið ávis krøv:

1. Bjargingarvestar skulu vera gjørdir úr tilfari, ið er góðkent av »Sjofartskontoreti«.
2. Teir skulu eftir at hava ligið í vatni í 24 tímar samsvara ávisum krøvum, hvat berievni viðvikur.
3. Teir skulu vera soleiðis gjørdir, at maður við ongum viti flýtur á rygginum við nos og munn upp úr vatninum, og soleiðis at maður, ið dottin er á sjógvn, automatiskt kemur at venda soleiðis innan 30 sekundir.
4. Teir skulu kunna nýtast á ranguni uttan at minka um berievni.
5. Upplýsingarvestar skulu hava afturlatingarvenjil. Tá ið teir hava verið upplýstir í 100 tímar, skulu teir framvegis innihalda 80 pst. av upprunliga yvirtrýstinum.
6. Bjargingarvestar skulu hava sjónskan lit — mælt verður til orange.
7. Teir skulu vera soleiðis gjørdir, at teir ikki darva andadrátti ella armorslum, teir mugu ikki fara upp um hovdið og annars vera útgjörðir við seinstoppum, ið eru kettir at handfara.

AT kunst-rubínir nú verða gjørdar úr leiri, sum verður brætt við ógligum hita og síðan spakuliga krystalliserað.

AT í Hollandi er tað ikki óvanligt, at biografarnir lata bæði skráir og atgongumerki prenta við sjálfvísandi skrift.

AT professionellir mufangarar í gamla Rom vóru millum teir best løntu borgararnar har.

AT eitt samdøgur veruliga er 23 tímar, 56 minuttir og 4,5 sekund.

AT tyggivøddarnir eru millum teir sterkastu vøddarnar í mánna-líkaninum.

SOSIALURIN

SKATTA- OG TOLL- POLITIKKURIN

MEIRA SKATT og meiri toll dámar ongum. Tað er tí einki at undrast yvir, um andstöðublaðini hava oyst gall og gor úr sær, tá tað hevur verið neyðugt hjá landsstýrinum at leggja hægri toll og ásett umsetingarskatt á flestu vörur — og ræður hetta ikki minst, tá somu andstöðublað samstundis finna upp á at sja lesarum sínum, at javnaðarflokkurin undan seinasta valið lovaði: minni skatt og minni toll.

EIN slík søga verður tá rosinan í pylsuendanum, og hjá við hvørt sansaleysum mótstöðumönnum er ikki so óført at nýta slíkar søgur, tí tað er ikki ókent, at illa staddir politikkar við hvørt eitt ikki aftur seg víð at blaka ónskindi í mæssurnar á sínum egna veljarum, bert tað teirir endamálinum: at fella mótstöðumönnum í ryggj.

Hitler var ikki einsamallur um hetta tíverri skitna vörn. TAÐ er rætt, at tollurin er upparin undir hesum landsstýrinum; men to einki aftur móti tollhækkinginum hjá hinum landsstýrinum, sum — fyrri bert at nevna eitt dømi — legði toll á hvørt smá-ting, sum ein fiskamaður skuldi hava umborð á skipið við sær, men ikki eitt qyra í toll á tær vörur, sum reidarin lat umborð.

Og eitt aftrat: Fyri fyrstu ferð er tað hent, at mánandi skattabætti er framdur fyrri allar smá-tingur her á landi — ja, skatta-bætti, mótvægis skattatrystinum undir fólkalokksstýrinum.

veitsla tú?

AT tey 600 fólkini, sum arbeiða á myntverkinum í USA, hvønn dag skulu vaska sær um kroppit. Áðrenn tey fara til hús, Dustið, ið kemur upp á tey, er amerikonsk statsögn, og í dustinum er bæði gull og silvur. Bæði vatnið fer í serligar brúmar, har hitt víðsýnlika dustið verður sítt frá.

AT umborð á nógvum amerikanskum ferðamanna fløgurum kunnu fólk nú hyggja at kvikmyndum á teinum ofta longu ferðunum.

AT kloaksystemið í London er eitt hitt longesta í heiminum, ikki minni enn 8000 km langt.

Brøv til Sosialin

MINSTALONIN

Sum fiskamaður dugi eg illa at skilja ta tráttu politisku blaðini hava um minstulonina.

Er tað teyðugt at gera meira burtur úr hesum enn endurtaka søguna, soleiðis sum hon er:

1. Fólkalokksmenn og sambandsmenn reyndu í 1951 at avtaka alla minstulon. Eg og teir fiski mennu eg kenja, fingu hetta árið bert 390 kr. í minstulon.
2. Minstulonin fór upp í 800 kr. men longu sama árið fingu tjóðveldismenn hana niður aftur í 650 kr.
3. Undir hesum landsstýrinum vildu javnaðarmenn hava hana upp í 1000 kr., men fingu ikki aðrar at ganga við til meira enn 900 kr.
4. Og nú endaliga hava hinir flokkarnir tikið undir við javnaðarmönnum og gingið við til 1000 kr.

Er nakað at tráttast um her. — Hetta er sannleikin, soleiðis sum teir, ið skriva blaðini, ívaleytt eisini kenna hann.

TAÐ ER VERULEIKI:

AT ongatið eru so nógvir skúlar bygdir sum undir hesum landsstýrinum.

AT farið er undir at útvega studentaskúlanum betri holi og við kostleidd til næmingar — fyrst og fremst avbygdanæringum.

AT farið verður undir at útvega læraraskúlanum nýggj holi samstundis sum skúlin fær undirvisingarklassar næmingum til venjarar.

AT gjørd er nýggi skúlskipan, sum nú verður at koma í gildi.

AT peningur er útvegaður til og nýggjar sjómanskúli bygdur.

AT Føroya Fólkaháskúli ongatið hevur fingið slíkan fíggjarligan stuðul sum nú.

AT næmingar við hægri skúlarar hava fingið fleirfálta betri líkindi til lestrarstuðul við at »Ungdommens uddannelsesfonde« nú eisini virkar føroyskum næmingum til frama.

POUL PETERSEN, logtingsmaður, skrivur óvígliga áhugaverða grein í Dagblaðnum við heitinum »Ein sognin um Santa Brandans oyggj.« Hann endar greinina við at triva eitt sindur í veðurlagið á okkara leiðum í forðum og sigur:

»Tað er lítið hugsandi, at henda gamla sognin um eitt paradís í norðurlandshavi hevði gingið aftur upp gjøgnum miðeldina, til Noregs og Íslands við í tilik-um klíma ella veðri sum menn á okkara leiðum vita um at siga tey seinastu tvey — ella tri- hundrad árin. Tað eru mong tek in til — fyrri ikki at siga prógv fyrri, at veðrið var nógv heitari frá einum trimum tusund árum fyrri Krist til eini tolv hundrad eftir Krist.«

Brævkassin

»Brævkassin« Sosialins.

Seinast val var í Kanada, søgdu fleiri av blaðunum og eg haldi út- varpið eisini, at val skuldi vera í Kanada; hetta var frálíkt, men hvi frætti ein ongatið frá teimum enda- ligu valtolunum í blaðunum og í útvarpinum. Vit eru mong í fylgja við, men ofta verða mál illa og ó- gjølla frágreidd.

Kann »Brævkassin« gera mær tann beina, at siga frá tí endaliga

valúrslitinum. Betri seint enn ongatið.

Blaðlesari og lurtari.

SVAR: Í Sosialinum varð vist sagt frá høvudsúrslitinum, men eingi- talt nevnd. Valúrslitini vóru hesi: Konservativu fingu 117 mans — taptu 86. Liberalu fingu 96 mans — vunnu 22. Javnaðarflokkurin fekk 19 — vann 11.

Viðmerkt skal, at veruligur javnaðarflokkur ikki hevur verið har áður, men varð nýskipaður undan valinum.

til gáman

PASCAL: Tað finnst ívinni- slog av menniskjum í heimi- num: Rættvis, sum trúgva, at tey eru syndarar, og syndarar sum trúgva, at teir eru rætt- visir.

—o—

PRESTASOGA: Ein prestur skuldi fata frá sínum sóknarbørnum í annað starv. Ein gomul kona kom til hansara og grandt seg um hvussu keddi, hon var av hesum.

— Ná, sigur presturin, tað kemur nokk ein aftur, ið tygum verða enn glæðari fyrri.

— Nei, svarar konan, teir hava verið verri og verri fyrri hvørja ferð teir hava skilt.

—o—

SKÚLASOGA: Tað var undir próvtøkuni. Smábørnini vóru uppi í donskum lestri. So var tað ein lítill genta, ið lós heldur spakuliga. Lærarinnan talar til hennara:

— Les hará, Hanna! Og tað gjørdi Hanna. Av einum tilfelli ljóðaði næsta regla soleiðis: — Tí stille, dit gamle fæ!

Landbúnaðurin

HENT BOK UM EPLAFRAMLEIÐSLU

»AVL AF EKSPORT-KARTOFLER« er heitið á bok, sum danska eplaflutningsráðið hevur givið út og hvors rithovundi er konsulenturin N. Møller Eriksen, Skanderborg.

Bókin er serstakliga skrivað um framleiðslu av eplum til útflutnings; men allir, ið takast við eplaframleiðslu kunnu njóta gott av henni, tá hon m. a. og við litadum myndum, greiðir frá eplajúkum og djórur, ið skaða kunnu epla-vekturin.

Á teinum 216 síðum í bókin er samandrigið mest sum alt, ið

áður er framkomandi um eplaframleiðslu, úrslit av nýggjum royndum eins og frálikar ráðagerðir um, hvussu menn kunnu fáa tey bestu úrslitini burtur úr eplaveltinini.

Sjálvt um bókin er skrivað eftir donskum viðurskiftum, er einki at ívast í, at hon eisini kann verða føroyskum eplaframleiðarum til stóra nyttu.

Heðin Brú: LEIKUM FAGURT ...

65

tölir ikki politiskt trýst á næmingarnar. Viðari framseti eg uppskot um, at Tórmaður verður næmingur her sum áður, og at skúlastjórin biður hann um umbering fyrri, at henda hissinni hending hevur verið tikið so harðliga. Ólgar Mørski setur seg og turkar andlitnið í einum lummaklúti, sum tykist so evarska lítill í hansara yvirvaksnu lállum.

Stjórin reisir seg: »Menn mugu ikki halda politiskar roður á hesum fundi, men bert halda seg til tað, sum hendi í skúlastovuni.«

Orðið er aflur fritt. Ein lóta gongur í togn. Men so reisir Per Arantsen aftur, heldur at Ólgar Mørski skuldi ansað sær fyrri at vart Tormann við at prædika lógloysi. »Tí tyðuligari sigst tað ikki: Gera embætismenninir ikki, sum vit siga, seta vit teir frá. Og hvørji eru vit í hesum fori? Ikki føroyingar. Nei, bert tann pinkulitli parturin av fólkinum, sum gongur her ímillum okkum og blæsir hesar neyðars oyggjar upp til at vera heimsins malva, og fer okkara stilla síðiliga ungdom heilt upp á gos. Her verður kyndur ein eldur, sum, verður hann ikki sløktur nú, leggur alt svart. Hetta eru teir ljósu framtíðardreyrnar, sum Ólgar Mørski og hansara slag hevur at seta fram fyrri okkum. Ólgar Mørski vil hava meg frá lærararbeiðinum. Tað hevur hann viljað so leingi. Men hetta má biða enn, til hann fær makt til at koyra meg frá.«

Aftur dunkar stjórin í borðið og biður talaran hælða seg til sakina.

»Tað gerið eg, tað geri eg,« hvesir Arantsen og dikir á: »Ólgar Mørski fær ongatið hesa makt, tí tað er hann ikki maður til. Hann er komin í hædd. Læra nakrar ungdomar okkurt lítlið í náttúrfrøði. Meira rokkur tað, hann hevur jnnað í skólinum, ikki til. Heh, rópa um politiskt frælsi. Grælingafjaðrar, teir pynta seg við. Veislurómur. Steypareyp. Og Føroyar, sum kundu verið eitt keliame í ríkinum, bóna vit okkum at sum

fólk.« Annars skoytti talarin ikki um at siga meir, læt hann at og setti seg niður, hvítur av íllsinni.

Ólgar Mørski er beinan vegin uppi aftur, sum ein boði, ovursintur. »Hvat halda tit um ein soverðan mann?« rópar hann, »gremur seg um, at eg og fleiri beina okkum fyrri líkindinum til at vera keliame í ríkinum. Hvat baggar homum, er hann orur ella hvat?«

Aftur dunkar skúlastjórin í borðið og talar at. Men røpini eru meir enn so, at talarin gevur sær far um hetta.

»Eg haldi, at tann, sum rópar tjóðskaparræsluna veitsluróm og steypareyp, má annaðhvørt vera tómur innan í heysinum, ella er hann hin svartasti landasvikjari. Aldri nakrantíð havi eg hoyrt nakran spýtt eitt soverðið hark eftir okkara bestu monn.....«

Nú lèyp skúlastjórin sum eitt fok upp frá pultinum við borðklokunni í hondini og ringdi av grímd, fór fram á gólv, stöðgaði frammanfyrri talaranum og ringdi alsamt.

Tá mátti Ólgar Mørski gevast, setti seg niður og turkaði sveitan, men stardi sum ein illur tarvur inn í eyguni á stjóranum.

So skjótt togn varð, lèyp Arantsen á fótur. Men skúlastjórin var aftur við klokkunni og ringdi tað dýrasta. Per royndi at rópa okkurt, men tað bar ikki til, hann mátti gevast, fór sín veg móti úthurdini. Tað hoyrdist kámt gjøgnum klokkuhjóðið, at hann bað minnast til, hvat sagt var. Hann var bæði róptur fyrri orur og landasvikjari. Nú skuldi stevnast.

Hurðin var ikki meir enn fallin í lás, fyrr enn Ólgar Mørski lèyp á dyr. Teir hópaðust báðir uttan fyrri, brunnu saman aftur, málalin hoyrdist til teir inn í skúlastovuna.

Eftir á fundinum sita sjeið tigandi lærerar, hvør við sínari pípu — og skúlastjórin, sum eitt sindur troystur á at líta, skrivar í fundarbókina. Ein von tíð gongur í djúpastu togn. Bert